

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

L' ÚLTIMA CASTELARADA

San Sebastián se troben actualment las institucions y à San Sebastián se troba també D. Emilio Castelar.

En altres temps mes venturosos per la democracia espanyola s' hauria pogut creure que l' qu' era gran tribuno de la causa republicana las seguia com segueix lo cassador à la perdiu que ha de derribar de un tiro; s' hi acostava com l' atleta s' acosta al rival ab qui anisia abraçonarse.... Pero avuy ja no succeeix així; avuy l' autor de *La fórmula del progreso*, l' home qu' està cansat de repetir qu' era preferible una mala República à la millor de les monarquies, se'n vā darrera de les institucions monárquiques com un vulgar adorador del sol que mes escalfa, y ab tota la forsa dels seus brassos agita l' incens en honor dels idols que avants aburia i avuy adora.

Apenas arribat à la ciutat cantàbrica, li falta temps pera entregar al director de *La Voz de Guipúzcoa* unas quartillas ab honors de revista política, verda dera toya de flors de drap rebregat y descolorit, sense l' perfum de la sinceritat, ni l' màris de la convicció. Rendeix aquest exquisit regalo als pèus del trono de la regent, y s' queda esperant l' efecte que ha de produhir com avants esperava l' que produhian los séns arrebatats discursos, entre las masses republicanes.

L' article de D. Emilio es l' obra abominable de un sofista que s' proposa dedicar l' últim periodo de la séva existència, à desmentir tot lo que havia dit y escrit en la primera meitat de la mateixa.

Los monárquics d' ocasió; los que viuhen y prosperan explotant las desditzas del país, esclaten de alegria al paldejar los conceptes del apòstata, que sense disputarlos lo poder qu' ells disfrutan, ni la succulenta tallada que devoran, se complau en ferlos lo caldo gras.

Pero l' país decent, los homes de conviccions arrelades, los que conservan com à son millor patrimoni moral l' honor de la consequència y de la vergonya política, separan de las eocubraciones del ex-tribuno l' ills ab horror, lo ventrell ab fastich.

May s' havia mostrat mes esplicit que ara en sas adoracions dinàsticas. En altre temps ab l' excusa de contribuir al restabliment de la democracia s' entenia ab en Sagasta, contra d' en Cánovas; pero avuy en la séva romana com en la del diable hi entrant tots, lo mateix los fusionistes que l' conservadors. Tots son bons, inmillorables.... tots ho fan mo't bé.

Avants aspirava à las lleys democràtiques pera utilisarlos, segons deya com un' arma contra la monarquia; avuy se contenta ab la sofisticació asquerosa y permanent de aqueixas lleys, y proclama al present estat de cosas com l' única solució definitiva del pro-

blema polítich espanyol. Segons ell, la monarquia de la regència es la pau, mentre la República seria l' desordre y l' desgabell.

Ell vā combatre la restauració monárquica per lo que tenia de imposició dat lo seu origen; pero no pot combatre de igual manera la regència, abs al contrari se proposa apoyarla tot lo que puga, per considerarla basada en la llei, útil à la patria y afiansadora de la verdadera democracia. Que la regència es filla legítima y successora de la restauració ni ho veu ni ho vol veure.

Ara segons ell, ja no s' resolen las crises ministerials per la voluntat omnívora ni per las preferencias del monarca, en favor de determinats grups: avuy tots los cambis de situació s' efectúan per motius justos y lògichs.... (Fins l' última cayguda de n' Sagasta baix la pressió de un grup de subalternos, vā obeir à un motiu lògich y just.)

Finalment, D. Emilio admira y venera à las institucions, à conseqüència d' estar avuy representadas per la menor cantitat de rey possible. Ab una mica mes dirà D. Emilio que tant mes li agrada una cosa quant menos n' hi ha, y que als pots petits se troba la bona confitura.

Aquest criteri cortesà que no li permet fixar-se en las monstruosas falsificacions electorals, ab tot y que ls que las cometan demostraran no tenir la mes mínima confiança del pais; que noli deixa apreciar las iniquitats del caciquisme; la existencia de mil negocis de mal genero; los despilfarros sense límits y l' agotament de la Hisenda, la ruina de la riquesa, l' enervament del esperit públic; aquest criteri tan optimista en pro dels monárquics de totas mides y colors, pel mer fet de ser monárquics, exposat tan desembossadament es lo últim que li faltava pera coronar la séva apostasia.

Quan dos anys enrera llicenciava al núcleo dels seus amics politichs mal avinguts à embarcarse à bordo de la monarquia, deya qu' ell se quedava en terra, republicà com sempre, pero ab l' idea de viure completamente allunyat de la política.

Pero avuy demostra que no posseix ni tan sols la virtut privada de la circunspecció.

En lloc de dedicarse tranquilament à escriure la *Historia d' Espanya*, cumplint sos anunciacions propòsits, emplea ls últims restos de la séva inteligiencia en cantar las glories de la monarquia restaurada y en atalazar als partits y als homes que à expensas y en dany del pais l' explotan.

Ab polvos de mirall plateja afanyós la moneda falsa de la democracia monárquica, ab l' idea de veure si l' pais, venint de las sévases mans, la pren per bona.

La moneda aqueixa no pot passar: se li veu lo llau-tó d' un' hora lluny.

Per això l' desventurat apòstata que tan lluït pa-per se presta à desempenyar al terme dels seus dies, per poch que recordis temps passats, s' haurà d' entristar comparant la facilitat ab que avants arrastrava al poble espanyol y la fredor y l' aisllament en que avuy se veu forsat à consumir-se.

Com à tribuno del poble creá milers y milers de republicans, que ho serán sempre mentres visquin. Com à cortesà de la monarquia no engendrarà un sol monárquich.

La monarquia al disponer d' ell no ha de lograr cap augment. Contentis sols ab la varagloria del encens que li prodiga; pero no olvidi que qui maneja l' incenser, políticamente, es un eunuch.

P. K.

las espousas y filla dels reservistes enviats à Cuba, lo govern ha acordat concedir-los una pensió de 50 céntimo diaris.

Ab cinch pessas de deu céntims ja pot marxar un pare de família à ferse rompre l' cap, convensut de que à la família que deixa no té de faltarli res. Un sou per l' istil es el que s' hauria de abonar als ministres que 'ns desgovernan, y menos encare l' mereixen ells que 's pobres soldats, ja que mentres los ministres no corren mes perill que l' de las indigènes, los infelissos soldats se'n van à Cuba à exposar la pell.

Figürinse que tal serán los frares portuguesos, quan los individuos del clero secular (vulgo *ensotanats*) han acordat celebrar una reunio à Lisboa al objecte de manifestar públicamente que l' clero no té res que veure ab las corporacions religiosas.

Ja seria hora de que ls ensotanats espanyols prenguessin una resolució semblant.

Los frares creixen y aumentan com los insectes dañins, y si l' clero no s' espavila, ls dels convents l' espavilarán.

Ab l' excusa de transportar tropas à Cuba, la Trasatlàntica ha comprat dos nous vapors y 's ha introduït à Espanya sense pagar drets.

Es de advertir, y això tothom ho sab de sobras, que l' transport de soldats no l' efectua de franch ni molt menys. Bons comptes presenta y ben bé que 's hi paguen.

Si la insurrecció de Cuba fos cosa de teatro, podria anunciarse en aquesta forma:

LA GUERRA DE CUBA

Gran tragedia en varios actos, puesta en escena à beneficio de
La Trasatlàntica

Una hassanya mística. Un capellà de la Puebla de

Lo proxim dissapte gran número extraordinari de

LA CAMPANA DE GRACIA

8 planas de ilustració y text

Text de actualitat, dibuixos de M. Moliné, A. Mestres, J. Lluís Pellicer y R. Miró

Preu 10 cénts.

—Ja veurà, Mossen Saldoni: qui no siga bo per capellá, que no enganyi à la majordona.

La circulació fiduciaria representada pels bitllets del Banc d'Espanya se aproxima à 1,000 milions de pessetas.

Ningú apena se'n adona; pero la moneda fuig y l'paper se queda.

Algun dia podrém ferlo servir quan no de altra cosa, de mocador per aixugarnos las llàgrimas.

Y llavors veurà tothom que l'bitllets de banch s'haurán tornat papers mullats.

En un mateix dia van arribar al Ferrol lo Sr. Moret y l'canoner *Destructor*.

Pero hi ha que confessar que l'ex-ministre vā cridar mes l'atenció que l'barco, sens dupte perque com à *destructor* en Moret se pinta sol.

A Mesina (Italia) van revolucionarse las educandas de un colègi de monjas, à causa del mal tracte que rebian.

S'armà una saragata colossal: paellas, cacerolas, tinters tot vā anà en l'aire. Hi hagué entre les monjas gran cultit de xiribechs y nyaniyos. Y això que les nenes dejunavan per forsa, y no era creible que poguesen desplegar tanta energia.

¡Magnífich assumptu pera escriure una sarsuela xi-ca que podria titularse: *El rosari de l'aurora!*

En Nocedal à Azpeitia:

«Los carlistas están furiosos con nosotros: no somos nadie para ellos; pero id y decidles: «Vamos à volver con vosotros», y vereis si os abren los brazos.»

Resposta del *Correo español*, diari carcunda de Madrid:

«Los brazos y la boca, para decírles: ¡Melones míos!»

Y una mica mes avall:

«Para D. Ramón no se abrían los brazos: se levantarían como una sola todas las botas del partido.»

¡Ab quina admirable uncio expressan aquestas paraulas la caritat cristiana.... y al enemic contra una cantonada, tan propia dels partits catòlichs!....

D. Emilio ha dit en lo seu article de *La Voz de Guipúzcoa* que la regencia ha sigut per Espanya una solució providencial.

Es veritat. Providencial per l'istil de lo que deyan alguns sants que vivian sense traballar, y à pesar de tot menjaven com uns reys.

—Qui 'ns envia totes aquestes coses? —els preguntavan.

Y ells respondien: —Qui volen que siga?.... La Providència.

Per creure en la Providència no hi ha com tenir lo rebost ben provehit.

Se parla de nombrar al general Lopez Dominguez gobernador superior de Cuba.

De aquesta manera, mentres l'héro de Sagunto faria la guerra, l'héro de Alcolea podrà fer la pau.

Com tants y tants empleats que van à Cuba ab un pam de boca oberta.

A Brussellos hi ha hagut una grandiosa manifestació contra la llei escolar, qu'entrega al clero l'enseñanza. En la manifestació hi havia mes de cent mil persones.

Una de les banderas, portava aquesta inscripció:

«Lo capellà à l'iglesia; l'professor à l'escola.»

En Bèlgica donchs, s'entrega l'ensenyansa al clero; en Espanya això no passa. Aquí l'clero se la pren.

Lo Papa, ha regalat à D. Alfonso XIII, com à record de la primera confessió, una creu d'or ab quinze brillants y una cadena d'or, tot tancat en una eleganta caixa de palo santo.

Com que l'Papa es tan pobre, de tot lo que dongui's ha de di Déu n'hi dò.

Lo Sr. Castelar diu que la qüestió Mora no es mes que un detall administratiu.

—Un detall de 30 milions!

Si D. Emilio sigués un venedor, no sé com s'ho faria per vendre al engras, si entent per detalls aquelles partidas.

En Nocedal en Azpeitia, diu en un discurs:

—Ahont aném? Y ell mateix se contesta: Aném à defensar la bandera de Cristo.

Així, los nocedalistas son alfonsins, perque l'Papa, que en la terra es lo representant de Cristo, així com recomana als catòlichs francesos que siguin republicans, als belgas que siguin monàrquichs y als suïssos que siguin federalis, també recomana als catòlichs espanyols que siguin alfonsins.

De manera que ó ls nocedalistas son monàrquichs de D. Alfonso, ó son rebels à la recomanació del qu' es lo cap visible de l'Iglesia catòlica y que per lo tant representa à Cristo.

A menos que 'ls nocedalistas vulguen fomentar un cisme en l'Iglesia, que de més verdades se'n maduran.

D. Emilio Castelar en la *Revista política de París*, ha publicat un article en lo que fa grans elogis de la Reina Regent, y diu que pot contá ab la seva veneració y respecte, ja que no per la seva historia, ab los seus serveys.

Això ja ho sabiam. ¡Per la seva historia!.... També habian contat ab ell los federais y despòs los republicans històrichs.

Ara, que hi conti qui vulgui, que ja's descontará.

—De que fas?

—De sombrerera:

Bé, noya; però entenemnos:
es que tu fas los barrets
ó es que guardas los sombreros?

A la Rosa ha desairat
lo xicot del calsinayre:
—Per xó ella s'ha mudat
a n'el carrer de Bonayre.

FABRICANT DE CALENDARIS.

Per no pagar en Bernat
un cert deute que tenia,
va buscar un advocat
per veure si així'n sortia,
y per ultim resultat
lo deute no vā pagat;
pero 'l doble li costà
lo gasto del advocat.

DOLORS MONT.

Tinch à Paris—deya en Puny—
un parent que no 'l puch veure:
Y un va dir: —Prou, ja's pot creure
que no pot, si 'l té tant lluny!

MAYET.

En una reunio política que se celebra en un teatro, un president de comité que te'l prurit d'enraonar molt, à pesar de ferse pesat é insopportable, al observar l'indiferència y l'hostilitat del auditori, exclama:

—Ja sé que mas paraulas en aquests moments no son apreciadas; pero jo 'us asseguro sense vanagloria que no tardaran à produhir sos naturals fruyts.

Un desvergonyit, desde la galeria, exclama:

—Aqui 'n tens un de fruit!
Y li estrella un tomatech al bell mitj del nas.

Un avaro que ademés de l'avaricia te la mania del suicidi, un dia vā penjarse, valentse de una corda molt curta.

Quan la justicia compareix à ferse càrrec del cadàver, l'escrivà que 'l coneixia molt, diu:

—Mireu, l'avaricia li ha costat la vida.

—Cóm he sab qu' es l'avaricia?

—Senzillament, perque à no ser tan avaro s'hauria penjat ab una corda llarga, y hauria tocat de peus à terra.

En un cassino.

—Ahir vaig assistir à l'enterro de la sogra de 'n Lluiset.

—Estaria molt content.

—Cá home: si es un papanatas.... Figureuvs que fins plorava!

—Així s'ha de ser, que no s'ha de ser.

Se feyan preparatius pera celebrar un Congrés pedagògich, y entre dos mestres d'estudi s'entaulà, à proposit de aquest succès, lo següent dialèctich:

—Y es cert, com m' han assegurat, que inaugurarán les sessions ab un dinar?

—Crech que si.

—De aquesta manera, que contin ab mi: y es més encare, desde 'l moment que comensin à servir la so-pa, penso presentar una proposició.

—En quin sentit?

—Per demanar que 'ns declarém en sessió permanent.

A L' INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

1. XARADA.—Ca-sa no vas.
2. ACENTIGRAFO.—Castella.—Castella.
3. ESCORXA-CERVELLS.—Homobono.
4. ROMBO.

P A P

P E R L A

C A R D O N A

P L O M A

A N A

A

5. GEROGLIFIC.—Com mes t' esperaras, mes te desesperaras.
Han endavimat la xarada, l'Escorxa-cervells, lo rombo y'l geroglific, Cinto Tiana y Joaquin Rocavert; y tot això y'l acen-tigrafo León de Glizzana y E. Nomigra.

XARADA

Prima-dugas qui 's distreu:
una tela, terça-quarta,
prima-segona-darrera
una pell que molt se gasta.

Y resulta, com veuré
lo Total de la xarada
un poble del litoral
de la terra catalana: *PIM-PAM PUM*.

ENDAVINALLA

Soch tan gran com tot lo mon
y ab tot això encar no 'm veus:
soch jo qui 't dono la vida
voltante de cap à peus.

PELOTARI.

TRENCA-CLOSAS

—D' ahont ets noy?
—D' ahont diria.
—De Martorell?
—No senyor, de un poble que 'l trobarà combinant las lletras
de la seva última pregunta.

F. F. DURBÁN.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horizontal: consonant.—Segona:
prenda de vestir.—Tercera: nom de dona.—Quarta: auçell.—
Quinta: carrer de Barcelona.—Sexta: vegetal.—Séptima: vocal.

SOCH DE BAGÀ.

GEROGLIFIC.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Arcís Foragrallàs. Un novillo, A. Niú (Monistrol), A. Petit, Un que va per saupas, Dos delegats d'el carietó, J. Baguà, Sureda y Lleras, Boga, Dominguet, Nomigra, Un enamorat, B. Adalona, Una rata de clavaguera, Baldomero Araña, El forné, D. Soler, A. Llavor Plà, Gonella, T. Doy, F. García Cladelles, Mestre de Casas, Mico Macu, J. Roca, Tiquí Miquís, Lluiset Lluch; Molts paisans.—*Lo que 'ns envian aquesta setmana no fa per casa.*

Ciutadans H. Vilà M., Sanch d'horxata, Un Urgellenc, Aguileta, Un Mataroni, Igualaci Miquel Serret, Noy Petit, P. Llaso, Antonet del Corral.—Insertarem alguna cosa de que 'ns envien.

Ciutadans Pepet del Vendrell: No 'ns va prou bé la composició mes llarga; insertarem l'altra.—A. Y. Compte: Queda ademés lo que 'ns envia.—Pepe B. B. à Igual li dichi: Mir el cómic: idem.—Un de la Meca: També.—Pièrene: Es admés, pero no podem diri quan anirà.—Sanch de cargol: Anirà la poesia.—J. Casanova Ventura: L'una es massa relíscosa; las altres aniran.—Luis Aluyás: Adressos los cantars.—Jepet de l'orga: Creya que ja li habia dit que halian admés la rèplica.—E. V.: Admés l'epigrama.—Noy de Fora: Admés lo trencaclosas.—Lluís Salvador: L'una té idea molt sapiguda; l'altra anira.—Pepet de Vilafanca: No 'ns serveix.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Centre, 20

A. López Robert, impresor, Asaite, 63.—BARCELONA

LA GUERRA DE CUBA

Com pedrada al mitj del ull,
ens cau damunt la notícia
de que Cuba e·rà que bull.

Don Práxedes, mitj sorpres,
s'escolta la infesta nova
tot dihent que alló no es res.

Pero l'monstruo li arma un vol
y diu ab tota la boca
que lo que allí passa es molt.

Y tan s'exclama y tant fa,
que l'senyor Martínez Campos
se'n va corrent cap allà.

En Maceo, general
de la quadrilla insurrecta
de la província Oriental.

En Gómez, un altre tío
que abriga la pretensió
de ferse amo d'aquell lio.

Quan veuen sol a un soldat,
los mambisos l'embesteixen
ab boja temeritat.

Pero quan ne troben tres,
encara qu'ells signin mil
ja no's deturan per res.

En arribant a algun lloc
hont hi haja gent indefensa
per fer broma hi calan foch.

D'Espanya y ab vent en popa,
surten cada jorn vapors
materialment plens de tropa.

Los negres, fets uns babans,
al veure tanta gent nova,
de negres se tornan blaus.

Vé l'época de la pluja,
y las tropas espanyolas
fan com los de Sanahuja.

Resguardantse dels perills,
los insurrectes s'amaguen
pel bosch igual que conills.

Don Arseni va a Bayamo,
y ab dos ó tres cops d'escombra
demonstra qu'encara es l'amo.

La gent nort-americana
no fa sino escampar bolas
de la insurrecció cubana.

Pero l'nostre altiu pendó
s'alsa rodejat de glòria
dominant la insurrecció.